

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Ydéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

L Á S Z L Ó J O Z S E F.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

Az adóemelés ellen.

— július 29.

A nép örökösen panaszkodott, jajgatott az adóemelés ellen s ezt már annyira megszoktuk, hogy fel sem tűnt. Mindennapi hangok voltak azok már nagyon.

A legtöbb panaszkodó, meg jajgató megresztált annál, hogy a maga környezetében jól kikáromkodta magát. Felszólamlással csak a kitanultabb adózók éltek; de felszólamlásuknak — kevés esetben lett eredménye.

Hány eset fordult elő olyan is, hogy valamely irányban valakit teljesen jogtalanul adóztattak meg. Az ilyen jogtalanul beszédett adóra legtöbb esetben keresztet vehetett a szegény adófizető. Szinte köztudattá vált a magyar közönségnél, hogy amit egyszer valaki az állampénztárba befizetett, azt száz vasmacskaival sem lehet onnan kikaparni és kihorgászni. Semmi különös és feltűnő ujságot nem mondunk azzal, hogy efféle jogtalanul kivetett és behajtott adók révén már ezrek usztak el az állampénztárban.

Igy azután nagyon természetesnek tekintette mindenki azt is, hogy az ország mindig tele volt jajgatókkal, sirankozókkal, panaszosan káromkodókkal, akik szakadatlanul a rájuk kivetett „porció“ ellen emeltek szót. A magasan, a kormány élén ülő politikus urak azonban rá sem hederítettek a nép elégedetlen zugására. Hadd zugjon, hadd elégedetlenkedjék, hadd káromkodjék; csak fizessen.

Ezt gondolták magukban Magyarország pénzügyi kapacitásai, akik az adóemelés terén rendkívül respektálták az archimedesi csavar elméletének metaforikus alkalmazását. A nép, az istenadta nép pedig csak nyögött; de azért fizetett becsületesen, ahogy csak bírta, még akkor is, mikor már félíg a bőrért is lehuzták.

Mi a pénzügyi kormányzat részéről ehhez a rideg, kiméretlen, irgalmat, méltányosságot nem ismerő eljáráshoz már annyira hozzászoktunk, hogy legföllebb csak egy-egy, igazán égbekiáltó kegyetlenség vonta magára figyelmünket; a mindennapi, a közönségesebb eseteket fülhegyre sem vettük. Ha valaki azt mondta volna, hogy lesz Magyarországon olyan korszak is, amikor majd a pénzügyi kormány részéről történik felszólamlás, vagy hát mondjuk intelem az adóemelés ellen: egyenesen a szemébe kacagtunk volna, vagy azt a gondolatot ébresztette volna bennünk, hogy valami baj történt nála az emeleten.

És ime megértük, hogy a legvéresebb reménykedést is megelőzőtt gyorsasággal bekövetkezett ez a, c-ak imént is még eljöhethetetlennek vélt idő. Megértük, hogy Magyarország pénzügyminisztere, Wekerle Sándor, maga figyelmezteti, inti az adókiadó bizottságoknál szereplő állami közegeket, hogy attól a rendszeres tulbuzgóságtól, mely a mult kormányok alatt az adófizető közönségnek egyik állandó panaszát képezte, — óvakodjanak, vagyis a kereseti adókat ok nélkül ne emeljék s hogy a harmadosztályu kereseti adóra vonatkozó javaslatok megtételénél a kereseti viszonyokra tekintettel legyenek, emelést csakis teljesen megokolt esetekben javasoljanak.

Hát ez bizony igazán szokatlan, rendkívüli, tehát feltűnő dolog.

A régi archimedesi csavar rendszerhez szokott állami közegek némelyike — úgy látszik — elaludta azt az időt; amtkor a régi rendszer kerékeit a tengelyekből kivették és pokolba dobták s most bizonyára meglepetéssel álmotag szemekkel nézték körül, mikor a mindenható pénzügy hatalmas főintézőjének mérsékelő rendeletét megkapták. Talán háromszor is megdörgölték szemeiket és megtapogatták fejüket, hogy valóban ébren vannak-e s nem a rossz álmok esintalan ördögei játszanak-e velük gonoszul.

Hála Istennek: nem csalóka álom ez. Csakugyan megtörtént, hogy Magyarország kormánya élén olyan egyének állanak, a kik szívükön viselik a nép, az adófizető közönség érdekeit is és nem akarják, hogy az állam közegeinek tulbuzgósága méltánytalanul megterhelje és így gyöngítse azokat, akiknek erejéből tömörül az állam ereje is s a kiknek gyöngülésével fogy az állami közérő is.

TAVIRATOK.

Ünnepelt főispán.

Ujvidék, július 29. Balla Aladár dr. főispánnak ma adta át a kaszinó küldöttsége a kaszinó disztagjává történt megválasztásáról szóló oklevelet.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 29. A képviselőház holnap, hétfőn, délelőtt tizenegy órakor ülést tart.

Üdülő miniszter.

Budapest, július 29. Jekelfalussy Lajos honvédelmi minisztert, aki most lonti birtokán időzik, szerdára Budapestre várják.

Július 30.

Segesvár, július 29. Petőfi Sándor halálának ötvenhetedik évfordulóját kegyelettel ünnepelte ma a segesvári és környékbeli magyarság a fehéregyházi emlékoszlopnál, hol a segesvári magyar kaszinó és a polgári kor-koszorukat tettek le az emlékoszlop talapzatára. Este a polgári körben mulatságot rendeztek.

A forrongó Oroszország.

Pétervár, július 29. Egy cenesztachani távirat szerint tegnap Gurbui határállomáson hét ismeretlen személy felszállott egy vonatra, a mely vámjövendelmeket vitt Alig távozott a vonat egy kilométernyire a helységtől, a midőn az ismeretlenek revolvert rántottak és az őrségre tüzeltek. Demjanenko vámpénztáros, Kisilev felügyelő és öt határőr azonnal holtan terült el. A szomszédos kocsiiban uázó Vesztenrük és Zukkato gróf tábornokok kiugrottak a kocsi perronjára és tüzeltek a gyilkosokra, a kik azonban feljűk fordítván fegyvereiket, őket is halálosan megsebesítették. Ezeken kívül egy munkás is életét vesztette, míg a közönség legnagyobb részét elmenekült. A rablók 16,000 rubelt stalmukba kerítvén, kiugrottak a vonatból. A meggyilkolt személyek holttesteit Cenesztachába vitték.

Hír szerint Varsó közelében is kiraboltak egy Alexandrovo felől érkező személyvonatot. Részletek hiányoznak.

Bécs, jul. 29. Távirati jelentés szerint az Elisabeth hadihajó tegnap Szmirnába érkezett. A hajón minden rendben van.

A marosvásárhelyi választás.

Marosvásárhely, július 29. Fenyvesi Soma dr. képviselőjelölt ma tartotta programbeszédét. A programbeszéd elmondása előtt felolvasták gróf Bethlen István Kovácsy Albert orsz. képviselők leveleit, a melyben elmaradásukat kimentik és melegen ajánlják a jelöltet.

A kormányozható léghajó.

Páris, július 29. A Journal jelenti: Santos Dumoet tegnap kormányozható léghajójával kísérletet tett, a melynek sikere kielégítette.

Madrid, július 29. Politikai körökben azt állítják, hogy Sanchez Roman volt miniszter elfogadta a vatikáni nagykövetségi állást.

Athén, július 29. Buffidesz kamaranői minőségében Kánaába utazott, hogy György herceget, a ki le akar mondani, szándékáról lebeszélje.

A középiskolák reformja.

— július 29.

Alvinczy Sándor, a nagyváradai reáliskola tanára, elindult egy küzdelmes, fáradsalmakkal és tövisekkel teli utra. Azt hirdeti elkeseredett erővel, hogy a magyar középiskola tele van mélységes hibákkal és fekélyekkel s minden rendelkezésére álló szellemi

és anyagi eszközeivel ezeknek a kiirtására akarja szentelni az életét, hogy középiskolánk ujjászüllessen.

Elindult ebbe a harcba, s nem fordul vissza bármi érje is a csatatéren. Ezt jelenti be alábbi nyilatkozatában, amelyben súlyos vádjait ujjabbakkal tetézi. — Ime a nyilatkozat:

A magyar középiskolának radikális újjászervezését egy könyvsorozattal készíttem elő. — Az első kötet Középiskolai reformjavaslatok címmel augusztus első napjaiban már minden hazai könyvkereskedőnél kapható lesz. E kötetnek egyes részei Alvinczy leleplezése címmel már a könyvnek megjelenése előtt nyilvánosságra jutottak s a fővárosi sajtóban hetek óta sűrűn foglalkoznak azokkal. A leleplezettek följajdulásai nem fognak munkámban zavarni s igaz ügyem tudatában olympusi nyugalommal nézek elébe a fejbetörési vállalkozásoknak.

Egyszer s mindenkorra kijelentem, hogy polemiákra nem vagyok kapható. Hátralevő napjaimnak minden percét kitűzött céloimnak akarom szentelni. — E munkától nem hagyom magamat elterelni. Javaslataim indokolásaiban konkrét tényekkel világítom meg a bajokat, nevekkal kapcsolatban. Örömmre lesz, ha a sajtóbiróság előtt alkalmam nyílik azoknak bizonyítékokkal való igazolására. Találatok adok tehát minden leleplezettnek a bíróság előtt.

Ami pedig azokat a támadásokat illeti, melyekkel a jellemem integritását akarnák meggyanúsítani, mert nem érinthetnek, azok hidegen hagynak, föl nem haboritának. Messzemenő hajlandóságom van azoknak ignorálására. Amikor ezt nem tehetem úgy torlom meg a dolgot, a hogyan azt jónak fogom látni. Az alkotmányban megjelent támadás íróját sajtópörbe fogom. Az az állítása, hogy egy tanügyi lap indítására szubvenciót kértem, teljesen alaptalan, légből kapott rágalom. A miniszteriumtól szubvenció vagy jutalom címén soha egy fillért nem kaptam. Ezt be fogom bizonyítani Wlassics, Berzeviczy, Lukács miniszternek, Boncz tanácsos s a számvevőség főnökének eskü alatti tanúzásával.

Cikkező ellenfelem elismeri, hogy vannak bizony a tanárok közt is kapzsi, önző, revolverezésre vetemedő emberek s kérde, hogy miért firtatom éppen csak az állami középiskolák ügyeit. Megnyugtató sára, szolgálataik egy kis leleplezéssel nem állami középiskolákról is. Azok közt is vannak csődbe jutottak.

Két évvel ezelőtt szétrobbantották a nagyszombati főgimnáziumot tanári tesztelésért. Miért? Többi közt azért is, mert amely tanulóknak fiatalabban, szebb anyja volt, azt némelnek magukhoz hívták s választást engedtek neki a maga, vagy a fia bukása között. És akadtak, akik inkább megmentették a bukástól fiaikat. Az iskolai revolverezésnek ez s nem mindennapi neme rendszerré kezdett fajulni. Lassanként nyilvános titokká vált s akkor a akkor a családi tisztességükben fenyegetett férjek erélyes fellépésre határoztak el magukat. És el is érték, hogy néhány egészen öreg tanár kivételével a testület több tagjait más intézetekhez helyezték át.

NAPI HIREK.

— **Az ujoncok.** Az ország kaszárnyáiban erősen készülődnek az ujoncok bevonulására. A hadügyminiszter — mint értesülünk — rendeletet intézett az összes magyarországi hadtest és hadkiegészítő parancsnokságokhoz, hogy az ujoncok kiképzése a ryári hónapokban reggel 4 órától 7-ig és délután 4 órától 6-ig tartson. Egy másik rendelet szigorú utasítást tartalmaz, hogy az ujoncokkal a leghumánusabban bánjanak, nehogy megismétlődjének az előző években annyira megszapordott öngyilkosságok.

— **Hamis pénz forgalomban.** Ma délután a Hungária kávéház előtt posztoló rendőr rajtaesiepte Viener Zoltán 10 éves fiút amint egy hamis öt koronáson akart tuladni. Bekísérte a központra a fiút, aki Bikfalvy ügyeletes biztos vallatására elmondta, hogy a pénzdarabot Kába Miklós honvéd gyalogezredbeli katona adta neki felváltás végett. Kiderült, hogy a katonához pedig tizedesétől került hamis öt koronás, melynek eredetét, most a rendőrség nyomozza.

— **Öngyilkos leány.** Az éjszaka a Tizenháromváros-utcán öngyilkossági kísérlet történt. A 68. számú házban levő Vajda Imréné-féle rosszhírű mulatóhelynek egyik lepkeje valami Bodolai Piroska nevű szerencsétlen, szánalomraméltó teremtes akart megvalni az életétől, ami azonban nem sikerült neki. A szerencsétlen zsiros szódát kékkövet foszfort kevert össze és oldott fel és azzal megmérgezte magát. Szerencsére társnői még idejében észrevették, rendőrt hívtak, bevitték a kórházba, hogy a gyors segítségnyújtás megmentette az életnek. A rendőrség kihallgatta a leányt, aki azt vallja, hogy azért követte el tettét, mert urnője embertelenül bánt vele.

— **A Csengery-utcai boszorkány.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Szegény egy ügyü cselédleányokat fosztott ki furfangos módon Papp Andrásné, szül. Bonne Julia 41 éves mosónő. Elhitette velük, hogy ő az ördögöl cimborál és boszorkányhatalma van. A cselédek tehát, akiknek az volt többnyire a vágyuk, hogy szívük választotija hű maradjon hozzájuk és oltárhoz vezesse őket, örömmel fordultak a csodatevő Pappnéhoz segítségért. A boszorkányhatalmu asszony természetesen készséggel vállalkozott mindenre és megígérte a hiszékeny leányoknak, hogy forró vágyuk már a legközelebb teljesedésbe mennek, persze az ő közbenjárásával. Ennek fejében azután tyukot, libát, tojást ruhanevelőket és egyébét hordtak neki Csengery-utcai 8 számú lakására, a hol valóságos boszorkánykonyhája volt. Itt kotyvasztott, süttött főzött össze mindenféle varázsszereket, bajtálokat stb. amelyeket a jobb módúaktól pénzt is esalt ki. A leányoknak kifordított ingben kellett eljenniök a boszorkány lakására s ott azután mindaddig csendesen guggolniok kellett, amíg Pappné a 99 ik utról viszatér, ahol már az ördögök vártak rá. A tyukot, libát, tojást a pokol élelmézésére fordította. Sok mindenfélét és több száz koronát esalt ki hiszékeny teremtesektől, a kik nagyokára rájöttek arra, hogy becsapák őket. A vőlegények ugyanis nem akartak jelentkezni hónapokig sem s a leányok megunva a várakozást, feljelentették a boszorkányt, akit a rendőrség vett pártfogásába.

— **A sajtószabadságért.** Szegedről jelentik, hogy Cserő Ede dr. törvényhatósági bizottsági tag indítványt nyújtott be a város tanácsához a sajtótörvények revíziójára nézve. Az indítvány azt kívánja, a sajtótörvényeket változtassák meg, még pedig olyképpen, hogy a sajtószabadság teljesen biztosítva legyen. Cserő Ede azt indítványozza tehát, irjon fel Szeged város törvényhatósága az országgyűléshez és a kormányhoz, hogy a büntető törvénykönyvnek és a perrendtartásnak a sajtószabadságra vonatkozó részét olyképp változtassák meg, hogy azok, akik az állam a magyarság, a vallásfeleketek békéje és női becsület ellen vétének, ne csak pár száz koronával és államfogházzal, de súlyosan és megbeestelenítőleg büntetessenek. A szegedi törvényhatóság bizonyára határozattá emeli a derék javaslatot, amely így Pécsre is eljut, s abban nincs kétség, hogy a törvényhatóság náluk is hozzájárul annál inkább, mert a sajtószabadságnak, mint a szabadságjogok egyik legelsőjének sérthetlensége minden liberális ember legfőbb követelése.

— **Egy amerikai magyar szerencséje.** Óriás szerencsiót keltett Newjorkban — mint ottani tudósítónk írja — egy mintegy tizenhat év óta ott lakó, budapesti származású magyarnak. Bátonyi Aurélnak a házassága Burke — Roche asszonnyal. A 40 év körüli, de még mindig szép özvegy férjhezmenetele Bátonyhoz nemcsak azért kelt feltűnést, mert Burke-Roche asszony az amerikai ugynevezett „fajsó 400”, vagyis legfelsőbb táreaság egyik lehangadóbb tagja, hanem azért is, mert a sokszoros milliomos a 85 éves Worknak a dédelgetett leánya, akire apja halála után a legalacsonyabb számiás szerint vár 60 millió dollárnyi vagyon. Bátonyiné ez idő szerint 100.000 dolláros háztartást vezet s az American Journal szerint ez a rendes budgetje. A newyorki német lapok természetesen elnevezik Bátonyit közönséges kocsisnak, mi másnak, de ez nem változtat a dolgon, tény az, hogy Bátonyi eddig kitűnő u-kocsis volt és ma egy sokszorosan milliomos szép asszonynak az ura.

— **Kossuth és Darányi miniszterek Milanóban.** Kossuth Ferenc és Darányi Ignác miniszterek — mint a „Hirosarnok” értesít — a nyár folyamán meg fogják látogatni a milánói nemzetközi kiállítást. Az olaszok különösen nagyban készülődnek Kossuth fogadtatására, a kinek személyével nagy szeretettel foglalkoznak. A miniszter fivére, Kossuth Lajos Tivadar állandóan Milanóban lakik, a mióta elhagyta az olasz vasutak igazgatói állását.

— **Oroszlánok a szerkesztőségben.** Nem közönséges látogatói voltak a minap a Meklenburger Zeitung szerkesztőségének. Síralmas nyafogással, a fiatalnégylábuak megszokott ügyetlenségével két oroszlanfiók sértelt be a szerkesztőségbe. Az oroszlanokat a városban vendégszerelő cirkusz igazgatója vezette a redakcióba. Az alig két hónapos állatok az igazgató közvetítésével csakhamar megbarátkoztak a szerkesztőség tagjaival. Ügyetlen ugrándozással befutkosták az összes szobákat és különösen a papirkosár tetszett meg nekik, melyet földöntöttek s tartalmát nagy székertelemmel kutatták át. Szóval egész otthonosan érezték magukat s oly fesztelenül viselkedtek, mintha igazi, nagy reményekre jogosító szerkesztőségi „szakalok” lettek volna.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatban.

x Az Arany Bika kávéházban minden este olgányzene.

A villámhárítóról.

— *Érdekes és fontos tudnivalók.* —

A „Polytechnikai Szemle” a villámhárítók igen aktuális kérdéséről közöl értekezést, mivel — így mondja a lap — az ily berendezések tulajdonosai vagy egyáltalán semmi, vagy csak hézagos felvilágosítást szoktak kapni a villámhárító berendezés egyes részeinek feladatáról.

Általánosságban mondható, hogy nem létezik épület, amely villámcsapások ellen abszolút biztonsággal meg volna védve, akárhány villámhárító van is az épületre szerelve, mivel nagyon sokféle körülmény jön tekintetbe, amely a villámcsapás veszélyét növeli. Az épületekben tartózkodó személyekre nézve a villámcsapás veszélye általánosságban igen csekély, ha csak azok véletlenül nem állanak fémrészek, kémények, a fal mellett, vagy — a mi a legveszélyesebb — tető alatt.

A villámhárító a következő főrészekből áll: 1. A felfogó rudból a földvezetékkel és 2. a földlemezről. Általánosságban a villámhárító ellenállása 25 Ohmra szokták felvenni. Miért állapították meg éppen ezt az ellenállást? Hiszen sehol nincs előírva, hogy a villám utját ez ellenálláson keresztül ke-

resse a földbe. Ellenkezőleg gyakran meg-
esik, hogy a villám átugrik a közeli tetőre,
az esőgyűjtőcsőbe vagy mására a falra és
onnet talál utat a földbe. Nem szabad azon-
ban arra gondolni, hogy a villám átosapása
a hibás földvezetékben keresendő, sőt ellen-
kezőleg tapasztalati tény, hogy a villám be-
ütés után elágazik és a legalkalmasabb utat
keresi a földbe. Ezenkívül pedig tekintetbe
veendő, hogy az épületek nagy felületei a
kiszáradást elősegítik, mivel a zivatar folytán
átmedvesedtek és jó vezetők lettek.

Általánosan elterjedt nézet, hogy a fel-
fogó rud és a földvezeték, valamint a föld-
vezeték egyes részei között az összekötteté-
seket jól össze kell forrasztani, hogy a ve-
zeték ellenállása lehetőleg csökkenessék.
Igaz is, hogy a jól összerasztott összeköt-
tetéseknél az ohnikus ellenállás csekély, ami
különösen telefon mérőhiddal való mérések
alkalmával tűnik fel mivel csak Volt fe-
szültség áll rendelkezésünkre; de a villám-
nak, amelynek feszültsége rendkívül nagy,
tulajdonképpen teljesen mindegy, vajjon né-
hány Ohm-mal nagyobb vagy kisebb-e az
utjában álló ellenállás. Ha a villámcsapások
statisztikáját tanu mányozzuk, azt találjuk,
hogy a villám csak a legkritikább esetekben
használja a földbe elírt utat, hanem elága-
zik az esővízgyűjtőcsőre stb. E mellett az
ily csövek nincsenek összerasztva, sőt sok
esetben lakkkal vannak befestve, de minden-
esetre meg van azon előnyük, hogy a vil-
lámnak nagyobb felületet kínálnak.

A felfogó rud csucsát sokáig aranyból,
platinából, ezüstből vagy más nemes fémből
készítették. Ez azonban teljesen hamis nézet
volt, mivel teljesen mindegy, hogy platiná-
ból készült a csucs, vagy pedig közönséges
vasból áll-e. Ellenkezőleg a nemes fémből
álló csucs a berendezést csak nagy mérték-
ben meg fogja drágítani, anélkül, hogy azzal
egyháttalán célt érjünk. Miért kell a rudnak
csucsban végződnie? Ennek sincsen semmi
célja és a rud végére akár egy golyót is
helyezhetünk el. Ha a villám csucsba csap,
akkor az megolvad, a mi a rud végén levő
golyónál nem fog oly könnyen bekövetkezni.
A megolvastott csucsot új csucsral kell
kicsereálni, ami természetesen ismét költsége-
ket okoz. Máskülönben is a villányosság
előjelétől függ, hogy melyik csucs idom a
megfelelőbb. Mert ha a felhő negatív villa-
mossággal van töltve, alkalmasabb a csucsos
rud, ha pedig pozitív villamossággal van
töltve, a golyós vagy lemezes alak a meg-
felelőbb.

Ami a felfogó rud tulajdonképeni cél-
ját illeti, azt kell mondanunk, hogy arra
egyháttalán nem kell nagy selyt fektetni,
mivel az főleg csak azért van alkalmazva,
hogy a két ellenkező irányú elektromosság
kiegyenlítését, az úgynevezett csucsos kü-
lönös útján elősegítse sőt a rendszer, szikra
nélküli kiszáradást közvetítse. Ha ezt azonban
a valóságban elérhetnék, mindenesetre na-
gyon ajánlatos volna az egész épületet le-
hetőleg nagyszámu villámhárítóval ellátni,
hogy a kiegyenlítés lehetőleg könnyű le-
gyen. Ez a teória összefüggésben Wilson Ch.
kísérleteit vesszük tekintetbe. Wilson kísér-
leteivel kimutatta, hogy a villámhárítóknál
csucsos hatás egyáltalán nem létezik. A ha-
lyott hogy a szikra felfogó rudakat alkal-
maznánk, tökéletesen elegendő volna a ház-
tető csucsát és minden előálló részét eléggé
széles, jól nikkelezett vasbádoggal ellátni és
azt a földdel összekötni. Ha a villámcsapás-
nál beálló meleg fejlesztést is tekintetbe
vesszük, kitűnik, hogy az a széles vasbá-
dog alkalmazásával sokkal kisebb, mint a
felfogó csucsé, a minek folytán a lehűlés is
gyorsabb. Esetleg előforduló rongálódások
sz esetében sokkal könnyebben és ennek
megfelelően sokkal olcsóbban eszközölhetők.

Természetes, hogy a bádoglemezeknek
a földdel jó összeköttetésben kell lenniök,
ami elég vastag vas vagy vörösréz szala-
gokkal, vagy nagy felületű drótokkal elér-
hető. Levezetések mindíg lehetőleg nagy
keresztmetszettel kell választani és azokat
lehetőleg hajlások nélkül szerelni, hogy a
vezeték önindukciója lehetőleg csekély
legyen.

A villámhárító legfontosabb része az
elektróda, azaz a földlemez. A földlemez
elhelyezésének legalkalmasabb helye az il-
lető vidék teleki viszonyaitól függ. Ha a telek
nedves és az egész vidék vízben bővel-
kedik, ajánlatos a földlemezt a talaj-vízben
elhelyezni, vagy a vezetékét az ott levő
gáz- vagy vízvezetési csövekkel összekötni.
Ha azonban a talaj száraz vagy meszes
sziklából áll, úgy hogy a talajvizet csak
nagyobb mennyiségben találunk, ajánlatos
a földlemezt a talaj felületén, körülbelül
háromnegyed méternyire a föld színétől el-
helyezni. Eppen a földlemez szakszerű, a
körülkötéseknek megfelelő elhelyezésétől
függ a villámhárító berendezés jósága és
földlemez elhelyezésének meghatározása a
talajnak megfelelően minden egyes esetben
szakember véleménye utján döntendő el.

A cigánytelep szenzációja.

Öngyilkos dadé.

Felvágta az ereit.

(Saját tudósítónktól.)

július 29.

A tégláskerti cigánytelepnek szenzációja
van. Az öreg dadé, a 75 éves Rostás József,
széles cigánykerületnek váci, illavai, szamos-
ujvári szereplései révén nagy tiszteletben
álló, kiváló érdemű vezéralakja, összekü-
lönbözőlt az élettől, bucsút akart mondaui
az árnyék világnak. Jeles családjának nagy
keservére és a kerületbeli fajrokonok mély
szomorúságára arra a nagy ostobaságra ve-
temedt vésése idájén, hogy elakarta emész-
teni magát.

A devla tudná megmondani miért
és hogy ütött tanyát koponyájában a
a szerencsétlen elhatározás, mi tántoritotta
el annak a nagy megtiszteltetésnek elérhe-
tésétől, hogy akasztófán fejezze be földi pá-
lyafutását. Környezete féltő szeretettel vette
körül, se dögölt disznóban, se lopott kacsa-
ban, csirkében nem volt hiány. Ó fogyaszt-
totta el a legizletesebb falatokat. Mindenben
keresték a kedvét, semmi oka sem volt rá,
hogy idő előtt gyászt hozzon a füstös ár-
mádiára. Nem is lehet másképp, részeg volt a
dadé, így eshetett meg vele, hogy megszállta
a veszedelmes gondolat, mely arra készítette
hogy maga legyen sintérje magának. Szer-
rencsére a devla résen volt és sikerült még
idejében megmenteni.

Délután történt a részvétkelő eset. Az
öreg more a Salétrom kaszárnya környékén
valami üvegcsereppel elnyiszálta a jobb keze
csuklóján az eret. Aztán nagy türelmesen
végig nyújtózott a fűben és hagyta folyni a
vérét, várta a halált. Az arra járók azonban
hamarosan észrevették és meghusították an-
nak elérkezettét. Előhívták Elek Imre 69.
számu rendőrt, aki szekérre tette és beszáll-
lattatta a kórházba. Ott ápolás alá vették.
bevarrták a sebeit. Pár nap múlva kutyahaja
sem lesz a vén dadénak és nagy lesz az
öröm a cigánytelepen.

SPORT.

A debreceni sportegylet versenye.

Mérkőzés a nagyerdőn.

(Saját tudósítónktól.)

július 29.

Nagyszámu közönség nézte végig tegnap
délután a Sport téren a Debreceni Torna
Egylet mérkőzését a Nyíregyházi Torna- és
Vívóegylettel.

Az igen érdekes és élvezetes verseny a
100 yardos sifutással délután 3 órakor vette

kezdését, amelyben az első díjat, nagy ezüst
érmét: Fényes Jenő (D. T. E.) a másodikat
pedig Markovics Jenő (D. T. E.) nyerte meg.

A diszkoszvetés volt a verseny máso-
dik száma, melyben első Toldy László (D.
T. E.) a második Kerekes Sándor (nyiregy-
házi) lett.

A távolugrásban az első díjat Kinovszky
Z. (nyiregyházi), a másodikat pedig Löfkö-
vits I. (nyiregyházi) vitte el.

A magas ugrás versenyéből Szomkán
Sándor (D. T. E.) került ki győztesként,
míg a második díjat a nyiregyházi Torna
Egylet bajnoka Kerekes S. vitte el.

A verseny lezárta a 200 yardos
handicap sifutás volt, ahol igen szép
eredménnyel Fényes Jenő (D. T. E.) jött be
elsőnek, míg második Mórócz József (D. T.
E.) lett.

E fényesen sikerült bajnoki mérkőzést
a Debreceni Torna Egylet és a Debreceni
Egyetértés football-csapatának labdarugó
versenye zárta be. E labdarugó verseny az
augusztus hó 5-én városunkban tartandó or-
szágos football verseny elő mérkőzésének
szolgált. — Ezen országos versenyre lejón a
budapesti Sportegylet Törökvs című híres
football csapata, mely csapat már több nem-
zetközi mérkőzés alkalmából vitte el győz-
tesként a pálmát.

Regényesarnok.

Margit meg az a másik.

— Irta: Vidovich Ernő. — 5

II.

— Csodálatos látományom volt — szó-
lalt meg újra Salamon. Téged láttalak illatos
virágos mező közepén. Körülöttem lenge,
fehérruhás tündérek repkedtek. De a bájos
tündérek egyszerre megvénültek, ráncos arcu,
öreg anyóka vált belőlük, magad is ősz fű-
tökkel roskatag térdekkal állottál a letorolt
mező közepén, az imént még zöldelő fak
lombjai sárgultak, a falevél hullt köröskörül
s a komor őszi szellő bánatos hangulatba
ringatta az egész tájat.

Egyszer aztán mintha havazni kezdett
volna, akkor már a ráncos képi anyókák is
elhagytak s te ott álltál Gábor, egyedül. —
Igy lesz ez Gábor, az évek egyre mulnak,
s szívek egyre hűlnek s a végén nem marad
más, mint a fájó emlékezés.

Rápolthy nem felelt. Tovább nézte a
csillagos eget, csak néha vetett egy pillan-
tást a heverésző Salamonra.

— Nagyon keserves lesz ez Gábor —
tette hozzá Salamon.

Rápolthy hirtelen felállt. Odaállott a
barátja fejéhez s hosszán merően nézett reá.
Azután elkezdett beszélni, halkán, vontatott-
tán, a hangjában megkapó szelidség, meg-
nyugvás a sorsban, a jövőben rezgett.

— Lesz, a hogy lesz, Miklós, nyugod-
tan nézek a jövőbe, Van a bizalmamban
valami a haladóból, holnap már úgyis vége
lesz mindennek. Miért keseregjek. Nebány
nap múlva elmegyek idegen országba, mert
a nyugtalan lelkem nem tud továbbra egy
helyben maradni, elmegyek, de holnap, mi-
dön a vasut hazavisz bennünket, megkérdé-
zem Margittól, hogy igazán csalódás-e a
bérem, nem vár-e reám?

S bizonyára csalódnai fogsz. Nem ta-
lálod te nevetségesnek, hogy egy husz éves
fiu házasságot igérjen egy leánynak, aki
nem sokkal fiatalabb nála s leköszék egy-
mást örök időkre!

— Hiába akard a rajongó érzést kiol-
tani belőlem, nem fog sikerülni. Nem idegen
eszmékbe, világunalomba bizom én, hanem
önmagamban. Megtépázhatod ezt a bizalmat,
de nem foszthatasz meg tőle.

— Adja az ég, hogy úgy legyen. Én
kivánom legjobban, hogy teljesüljön vágyad,
én leszek az, aki legtöbbet gondol reád.

Rápolthy végignézett a sötét sötét
ormókon. A hold elbujt egy felhő mögé, csak
a felhő peremén át világitott belőle egy
darab.

(Folyt. köv.)

MAGYAR állam vasutak menetrendje

Érvényes 1906. május hó 1-től.

Debrecenből indul		óra	perc	
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	30	
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57	
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30	
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	35	
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—	
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	d. u.	6	55	
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	este	8	24	
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	11	
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8	51	
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7	22	
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4	25	
	m. á. vasutól	reggel	5	35
	vásártérrel —	reggel	5	44
	m. á. vasutól	d. e.	8	09
H.-Böszörmény	vásártérrel —	d. e.	8	16
B.-Sz.-Mihály	m. á. vasutól	d. u.	11	11
felé	vásártérrel —	d. u.	11	20
	m. á. vasutól	d. u.	4	34
	vásártérrel —	d. u.	4	47
	m. á. vasutól	este	7	—
	vásártérrel —	este	7	07
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4	35	
F.-Abony felé vásártérrel —	reggel	4	56	
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	56	
O.-Kócs—Polgár felé vásártérrel	d. u.	5	16	
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9	35	
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4	51	
Bpestre érkezik:				
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50	
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40	
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45	
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35	
Budapestről Debrecenbe indul:				
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25	
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—	
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35	
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—	
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15	
Debrecenbe érkezik:				
Budapest felől (sznmélyvenat)	d. u.	8	29	
Budapest—Nagyvárad f. gyors	este	6	48	
Budapest—Nagyvárad felől —	éjjel	2	24	
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	8	29	
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46	
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	46	
Szatmár—M.-Szigetről — — —	d. u.	4	12	
Csak M.-Szigetről — — — — —	este	10	11	
Szatmár felől — — — — —	este	6	40	
Kassa—Miskolc felől — — — —	este	8	19	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	d. e.	11	31	
	vásártérre —	reggel	7	33
B.-Sz.-Mihály	mávasuthoz	d. e.	7	40
H.-Böszörmény	vásártérre —	este	6	22
felől	mávasuthoz	este	6	28
	vásártérre	d. u.	8	29
	mávasuthoz	d. u.	8	35
F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	7	44	
F.-Abony felől m. á. vasuthoz	d. u.	7	54	
O.-Kócs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25	
O.-Kócs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5	35	
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7	15	
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	8	18	

Hirdetések
művészi illusztrálása,
szövegezése,
eredeti tervezetek ki-
dolgozása és előle-
ges költségvetések
teljesen díjtalanul.

JÓ
REKIRÁK
BIZTOS
SÍKER

GOLDBERGER AV.
BUDAPEST, VÁZSUTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA —

Legelegánsabban készítetek

uri öltönyöket, felöltöket, esőköpenyeket,
sport-öltönyöket, disz-magyar ruhákat,
papi palástok, reverendák és fővegeket,
valamint sikkos

EGYENRUHÁKAT

az új szabályzat szerinti kivitelben.

Készítetek továbbá teljes katonai felszereléseket
a legelegánsabban, bármely fegyvernemhez, úgy
tényleges, mint tartalékos tiszt és egyéves önkéntes urak részére a legelőnyösebb árban.

A n. é. közönség nagybecsű pártfogását továbbra is kérve, maradtam
kiváló tisztelettel

Prelovszky András

katonai és polgári szabó

Debreczen, Kossuth-utca 4. szám.

Magyarország legnagyobb és legelegánsabb

CIRKUSZ Claire Laforte

404-3-1.

Saját gázvilágítás. Saját gáztelepe. 40 személy. 30 kitűnően idó-
mitott lovaival a napokban ide érkezik.

De csak egy néhány előadásra.

Klimatikus
gyógyfürdő.

GLEICHENBERG

Nyári üdülő.
IDÉNY:
Május—Október.

(Stájerország.)

Gyógyjavallatok: Légzőszervek hurutos bajai
Asztma, Emphysem) az emésztési szervek,
szív-izmok megbetegedésénél, idegbajoknál stb.

Gyógyeszközök: Inhalációs theropia, pneumatikus
kamarák, hidegvízgyógyintézet, szénsavas fürdők
Fangó-gyógymód stb. stb.

Gyógyforrások: Konstantin-, Emma-forrás, Szent-
János-kut, Remete-forrás.

■ Kimerítő képes prospektussal szolgál, lakás és kocsimegrendeléseket elfogad a Fürdőigazgatóság. ■

Kertek kiültetése alkalmából figyelembe
ajánlom, nagy készletemet szép szőnyeg
és virágzó növényekből olcsó árban.

Paczelt János

Debrecen, Kossuth-utca.